

...te bo hos kompisar och hos mina syskon under hela mitt liv, det har jag ju gjort sedan januari 2005 och det gör jag fortfarande. **För att jag inte vet hur länge jag får bo kvar, och var jag ska bo sen.** Jag ser ingen lösning på hur en osäker bostadsmarknad kan ge mig den säkerhet som en hyresvärd kräver. Allt mer reglerande verksamhet är borttagen (allmännyttigt hyreskontrakt är inte lätt och lån för att köpa lika så. Brist på lägenheter. Vi ska ha barn i november och behöver en lägenhet. **Idag bor vi i en studentetta och har bara 4 år i bostadskön, så vi kommer inte att kunna välja** så som vi vill med tanke på barnet, förskola, skola och närmiljö. **Dyra hyror** och svårare att hitta bra områden för barnen när de ska gå till skola, förskola och trygghet. För att det är svårt att få hyreskontrakt i Stockholm och dyrt att köpa bostadsrätt. För att det är svårt att hitta en hyreslägenhet pga. bostadsbristen i Stockholm. Att behöva flytta ofta. För att det inte finns något boende att flytta till så jag vill flytta hemifrån så snart som möjligt. **Lång bostadskö, svårt att få lägenheter.** Skulle jag bli av med mitt jobb skulle jag inte kunna betala hyran och därmed åka ut på gatan, **alla har inte föräldrar/släktingar/bekanta som kan hjälpa till med boende eller pengar till hyra** i sådana situationer. Man känner sig hjälplös och livrädd helt enkelt. För att det är otroligt svårt att få **förstahandskontrakt i Stockholm.** **Vi kommer vilja flytta till något större om några år** och då kommer kanske inte räcka till detta. Jag har inga besparingar så köpa kommer bli svårt... Jag är rädd för att inte ha ett bra inkomst(du har ett) om ifall hyresvärderna vill ha tillbaka lägenheten i framtiden. För att det byggs bara bostadsrätter och inte hyresrätter, vilket

Ge ungdomar möjlighet till egen lägenhet i (S)tockhol(m) **JA** **NEJ**

En rapport om ungdomars bostadssituation i Stockholms län

...hyresvärderna vill ha tillbaka lägenheten i framtiden. För att det byggs bara bostadsrätter och inte hyresrätter, vilket gör det svårt för föräldrar att hitta en lägenhet när man studerar och är mamma. Jag har ingenstans att bo om min sambo och jag skulle vilja ha en egen lägenhet. **Utbud av hyreslägenheter blir färre vilket** gör att flera bostadssökande måste konkurrera med varandra. Att jag inte kan köpa en lägenhet mer att få någon lägenhet och kommer att få bo kvar med föräldrarna väldigt länge. För kontraktet går ut i jul **och det är svårt att få lägenhet i Stockholm** utan fast inkomst. **Byggs för lite i Stockholm**, och alla bönder flyttar hit. Att bli "fast" i Stockholm är ett dyrt hyreskontrakt och bli arbetslös. Bostadspriserna och hyrorna i kombination med bistra utsikter på arbetsmarknaden gör att jag föreställer mig ett liv som andrahandsboende. **Håller på att leta andrahandslägenhet** just nu i Stockholm, och det är svårt att hitta en lägenhet med rimlig månadshyra. Bostadsbristen i Stockholmsområdet. Om jag inte får ett jobb p.g.a. min sjukdom, oroar jag mig för att inte ha råd att betala hyran. **För att hyrorna stiger**, många lägenheter blir ombildade till bostadsrätter. För att få en egen lägenhet har jag inte råd att betala hyra. Jag känner mig osäker på ifall jag någonsin kommer ha råd att skaffa eget, tvivlar på att jag någonsin kommer få ett fast jobb trots att jag snart har en magisterexamen. Brist på hyresrätter. Hur jag någonsin kommer att ha råd att köpa en lägenhet. **flytta från föräldrarna.** Det är så jävla dyrt. För att jag inte har speciellt lång kötid i Stockholms stads bostadskö, och det är svårt att köpa en lägenhet. Då blir det svårt, om man inte vill bo i någons hall för 5000 spenn. Oroar mig att jag inte ska kunna hitta ett framtida boende utan bli kvar här hemma. **Är arbetslös och gravid.** För att jag vet inte hur jag ska få tag på någon lägenhet om jag inte kan bo. Svårt att få ett förstahandskontrakt. Det verkar omöjligt att få en hyresrätt om man inte har stått i kö sedan för många år. Om man inte får bo kvar. När tiden har gått ut var ska jag då bo? För att boendesituationen för oss unga alltid är svår.

Fackliga
Samhällsbyggarna

Inledning

Vi har frågat 862 ungdomar om deras situation på bostadsmarknaden i Stockholms län.

Hälften av ungdomarna mellan 18-25 år saknar en egen bostad. De bor hemma hos föräldrar, släktingar eller vänner trots att åtta av tio vill ha en egen bostad. Orsakerna kan sammanfattas till tre huvudorsaker; svårt att få förstahandskontrakt, dyrt med bostadsrätt och jobb.

Varannan ungdom är också orolig för sitt framtida boende. De oroar sig bland annat för hur de ska kunna få ett förstahandskontrakt då det råder bostadsbrist i 22 av Stockholms läns 26 kommuner och för att kötiderna är så långa. Situationen på arbetsmarknaden och otrygga anställningar är även det en stor orsak till deras oro. **”Jag ser ingen lösning på hur en osäker arbetsmarknad kan ge mig den säkerhet som en hyresvärd kräver”** är en av flera kommentarer.

Sju av tio ungdomar anser att det är viktigast att det byggs fler hyresrätter. Utvecklingen är det rakt motsatta då utförsäljningar av kommunala hyreslägenheter till bostadsrätter innebär att utbudet av hyreslägenheter minskar. I Stockholms stad har antalet hyreslägenheter minskat med 12 procent bara under 2009.

56 procent av ungdomarna anser inte att regeringens politik har underlättat för ungdomar att få ett eget boende. 33 procent har inte någon uppfattning i frågan medan endast 11 procent uppger att regeringen har fört en bostadspolitik som har underlättat för dem.

Tillsammans med jobb och utbildning är bostad en av de viktigaste valfrågorna för ungdomar i Stockholms län.

Regeringens bostadspolitik har misslyckats och det slår särskilt hårt mot unga.

Bostadsbyggandet är, år efter år, på en för låg nivå vilket är speciellt tydligt i våra tillväxtområden. I våra nordiska grannländer byggs det i genomsnitt dubbelt så många bostäder per 1000 invånare.

Det byggs för få nya hyreslägenheter och många av de lägenheter som fanns har omvandlats till dyra bostadsrätter. Många kommuner som sålt ut stora delar av det kommunala bostadsbeståndet har avvecklat sina bostadsförmedlingar. Fördelningen av lediga bostäder sker därför alltmer efter personliga kontakter och tjocklek på plånboken - inte efter behov.

Bristen på bostäder i kombination med en alltför hög ungdomsarbetslöshet, försämrade a-kassa och otrygga anställningsvillkor drabbar unga dubbelt upp.

Vi vill ha ett rättvist och solidariskt samhälle för alla – inte ökade klyftor. Gör något konkret åt ungdomars situation. **Sverige behöver en ny regering - en röd-grön regering.**

De Fackliga Samhällsbyggarna

Undersökningens genomförande

Materialet i denna rapport bygger på en enkätundersökning som genomfördes av Netigate på uppdrag av De Fackliga Samhällsbyggarna under perioden juli-augusti 2010.

Enkäten har besvarats av 862 personer i åldrarna 18-25 bosatta i Stockholms län. Hälften av de som svarat är bosatta i Stockholms stad och den andra hälften är jämnt fördelade mellan de övriga 25 kommunerna i Stockholms län.

Frågorna har bestått av både fasta och öppna svarsalternativ.

Bostadsmarknaden

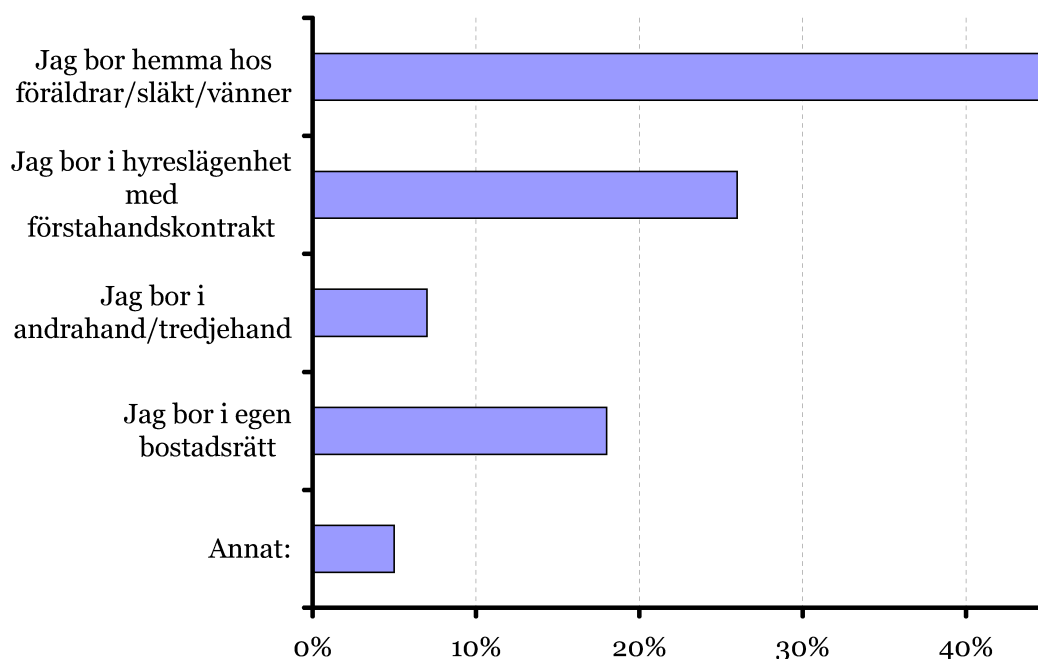
De stora ungdomskullarna som föddes i slutet av 1980-talet och början på 1990-talet håller just nu på att etablera sig på bostadsmarknaden. Möjligheten för dessa att lyckas är allt annat än goda. Det råder idag brist på bostäder för unga i 22 av 26 kommuner i Stockholms län enligt Bostadsmarknadsenkäten (Boverket). Unga är den grupp som flest kommuner bedömer har svårt på bostadsmarknaden. Trots detta, är det få kommuner som har planer för att bygga mer för unga.

Hälften av ungdomarna saknar en egen bostad.

I vår undersökning uppger nästan hälften att de saknar en egen bostad (se diagram 1). De bor hos föräldrar, släktingar eller vänner. Detta trots att åtta av tio vill ha en egen bostad enligt Hyresgästföreningens rapport "Unga vuxnas boende i Stockholms län år 2001-2009".

26 procent uppger att de bor i hyresrätt med förstahandskontrakt och 7 procent i andra/tredjehand. 18 procent bor i bostadsrätt.

Diagram 1: Hur är din bostadssituation idag?

Hur får man tag i en hyreslägenhet?

Metoderna för att finna en hyreslägenhet är flera. Det vanligaste sättet är att få en lägenhet genom privata eller kommunala bostadsköer/förmedling – 60 procent. Många uppger att de eller deras föräldrar köat i många år för att få ett kontrakt.

20 procent uppger att de fått ett kontrakt genom kontakter och 2 procent att de köpt ett förstahandskontrakt.

Andra uppger att de kommit in på bostadsmarknaden genom att bli sambo, hyr studentrum, ringt runt till värdar, ärvt lägenhet efter släktingar eller annonserat.

En femtedel bor utan kontrakt

En femtedel av de som bor i andra/tredjehand uppger att de inte har ett godkänt andrahandskontrakt och kan därmed ställas på gatan imorgon vid en kontroll.

Man kan dock på goda grunder anta att undersökningen underskattar antalet som köpt ett förstahandskontrakt eller bor i andra/tredjehand utan godkänt kontrakt då många inte vill uppge detta på grund av en stor rädsla att bli bostadslös.

Att bo hos kamrater utan eget kontrakt innebär också en stor risk då man endast räknas som inneboende.

Hälften är oroliga för sitt framtida boende

47 procent av de tillfrågade uppger att de är oroliga för sitt framtida boende. Orsakerna till detta är flera men kan sammanfattas till tre huvudorsaker; svårt att få förstahandskontrakt, dyrt med bostadsrätt och arbetssituationen.

Kommentarer kring svårigheterna när det gäller att få ett förstahandskontrakt handlar till stor del om långa köer och bristen på hyreslägenheter: **”Det verkar omöjligt att få en hyresrätt om man inte har stått i kö sedan födseln”, ”Brist på hyresrätter”, ”Bostadsbristen i Stockholmsområdet”, ”Lång bostadskö, svårt att få lägenheter” och ”För att det byggs bara bostadsrätter och inte hyresrätter, vilket gör att det är svårare att hitta en lägenhet när man studerar och är mamma”** är bara några exempel.

”Skulle jag bli av med mitt jobb nu skulle jag inte kunna betala hyran och därmed åka ut på gatan, alla har inte föräldrar/släktingar/bekanta som kan hjälpa en med boende eller pengar till hyra i sådana situationer. Man känner sig hjälplös och livrädd helt enkelt.”

Att de höga priserna på bostadsrätter är ett problem för unga är ingen överraskning och kan kanske bäst sammanfattas med följande kommentar från en av de tillfrågade **”Det är så jävla dyrt”**.

Den osäkerhet som unga har på dagens arbetsmarknad nämns av många som anledning till sin

oro. "Om man inte har en fastanställning är det svårt att få lån för att kunna köpa en bostadsrätt", "Jag ser ingen lösning på hur en osäker arbetsmarknad kan ge mig den säkerhet som en hyresvärd kräver", "Att bli 'fast' med ett dyrt hyreskontrakt och bli arbetslös" och "Jag känner mig osäker på ifall jag någonsin kommer ha råd att skaffa eget, tvivlar på att jag någonsin kommer få ett fast jobb trots att jag snart har en magisterexamen" är några av kommentarerna kring detta.

"Vi ska ha barn i november och behöver en större lägenhet. Idag bor vi i en studentetta och har bara 4 år i bostadskön, så vi kommer inte att kunna välja så som vi skulle vilja med tanke på barnet, förskola, skola och närmiljö."

"För att jag inte har speciellt lång kötid i Stockholms stads bostadskö, och inte har råd att köpa en lägenhet. Då blir det svårt, om man inte vill bo i någons hall för 5000 spann."

Några enstaka kommentarer gäller kravet på högre kontantinsats vid köp av bostadsrätt. Ett exempel på detta är "Bostadsbristen i stockholm gör att det är svårt, om inte omöjligt, att få tag på större lägenhet. Den dagen då vi 91:or ska få familj kommer det enda bostadsvalet vara att skaffa en bostadsrätt. Jag sparar just nu för att köpa en bostadsrätt men efter att kontantinsatsen gick upp till 15 % så betyder det att jag måste vänta ännu längre. Jag tycker att det hade varit bättre med krav på amortering."

Andelen som är oroliga för sitt framtida boende är av uppenbara skäl större bland dem som bor hemma hos föräldrar/släkt/vänner och de som bor i andrahand/tredjehand, 59 procent respektive 67 procent.

De som inte är oroliga

Bland dem som inte oroar sig för sitt framtida boende är den vanligaste kommentaren från de tillfrågade "Det löser sig alltid". Många hänvisar också till att de får bo hemma så länge det behövs eller att de får "Stöd från föräldrar, i form av bostad och ekonomisk hjälp", "Står i flera köer, har haft ett sparande sedan barn" eller "Jag har stått i bostadskö sedan jag föddes och har tidigare inte haft några problem att skaffa boende varken i Sverige eller utomlands".

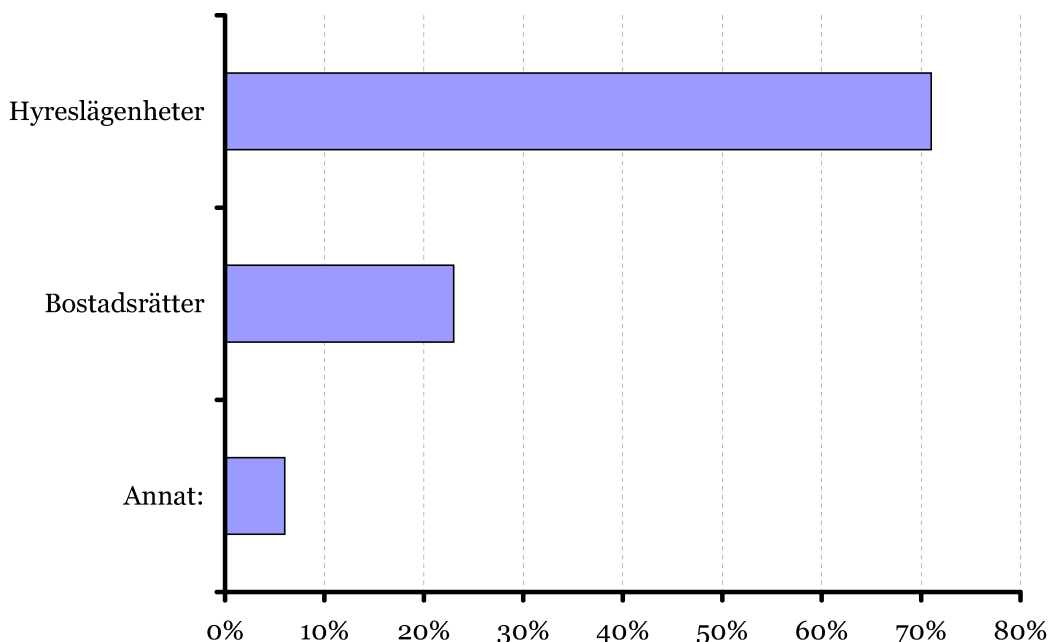
Bland dem som har förstahandskontrakt är just förstahandskontraktet den vanligaste anledningen till att man inte oroar sig.

"Jag hade tänkt köpa en bostadsrätt med hjälp av mina föräldrar. Dessutom står jag sedan länge i olika bostadsköer."

Unga vill ha hyresrätter...

71 procent av ungdomarna anser att hyreslägenheter är den boendeform som det är viktigast att det byggs mer av (se diagram 2). Detta är mer än tre gånger fler än de som anser att det är viktigare att det byggs bostadsrätter.

Diagram 2: Vilken boendeform tycker du att det är viktigast att det byggs mer av?

Det totala antalet hyresrätter i Stockholms stad har under samma period minskat från 213 842 lägenheter till 189 248 lägenheter. Antalet hyreslägenheter i Stockholms stad har därmed minskat med nästan 12 procent under 2009.

...men hyreslägenheter blir bostadsrätter

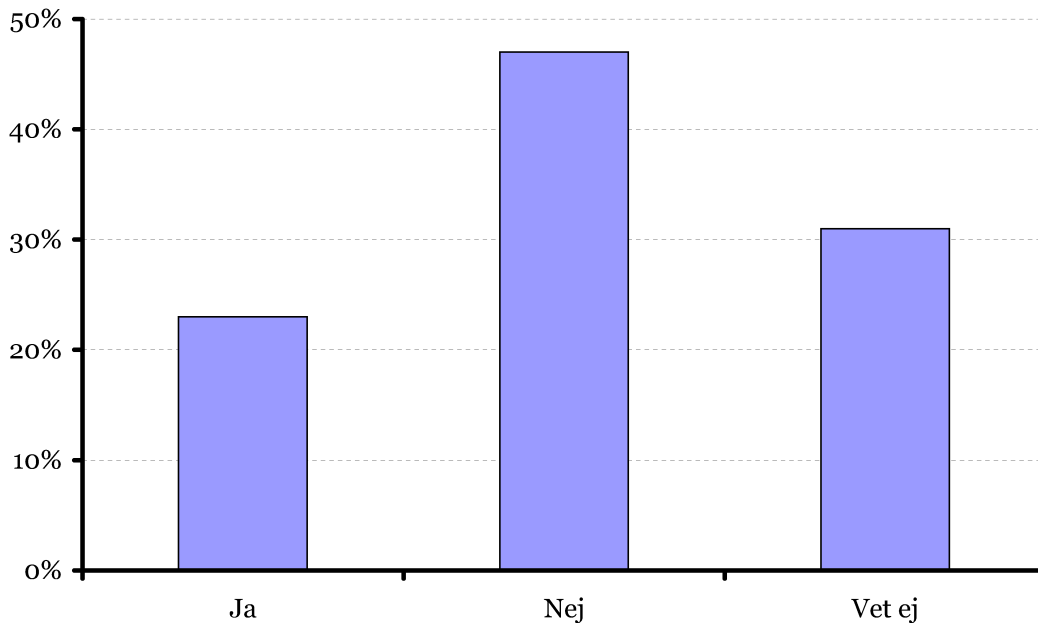
Under denna mandatperiod har närmare 36 800 hyreslägenheter ombildats till bostadsrätter i Stockholms län, 22 000 av dessa har sålts ut allmännyttan. Motsvarande siffror för Stockholms stad är 25 300, varav 15 700 har sålts ut av allmännyttan.

Antalet hyresrätter inom allmännyttan i Stockholms stad har under 2009 minskat från 97 389 lägenheter till 79 238 lägenheter. Detta innebär en minskning på drygt 18 000 hyreslägenheter under ett år. Dvs. nästan var femte hyresrätt i kommunal ägo har försvunnit. Majoriteten av dessa kan förklaras med omvandlingen av hyresrätter till bostadsrätter inom allmännyttan.

”Byggs för lite i Stockholm, och alla bönder flyttar hit.”

Nästan varannan ungdom anser att det är fel av kommunala fastighetsbolag att omvandla hyreslägenheter till bostadsrätter (se diagram 3). Detta är dubbelt så många jämfört med dem som anser att kommunala fastighetsbolag ska göra dessa omvandlingar. Drygt 30 procent svarar att de inte vet.

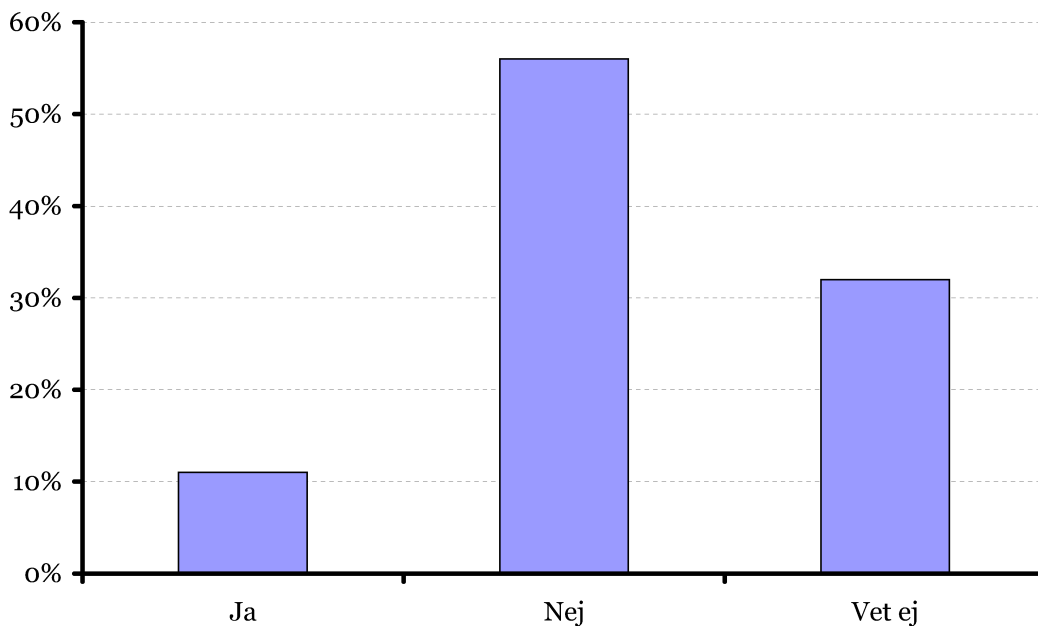
Diagram 3: Tycker du att kommunala fastighetsbolag ska ombilda hyreslägenheter till bostadsrätter?

Regeringen får underkänt

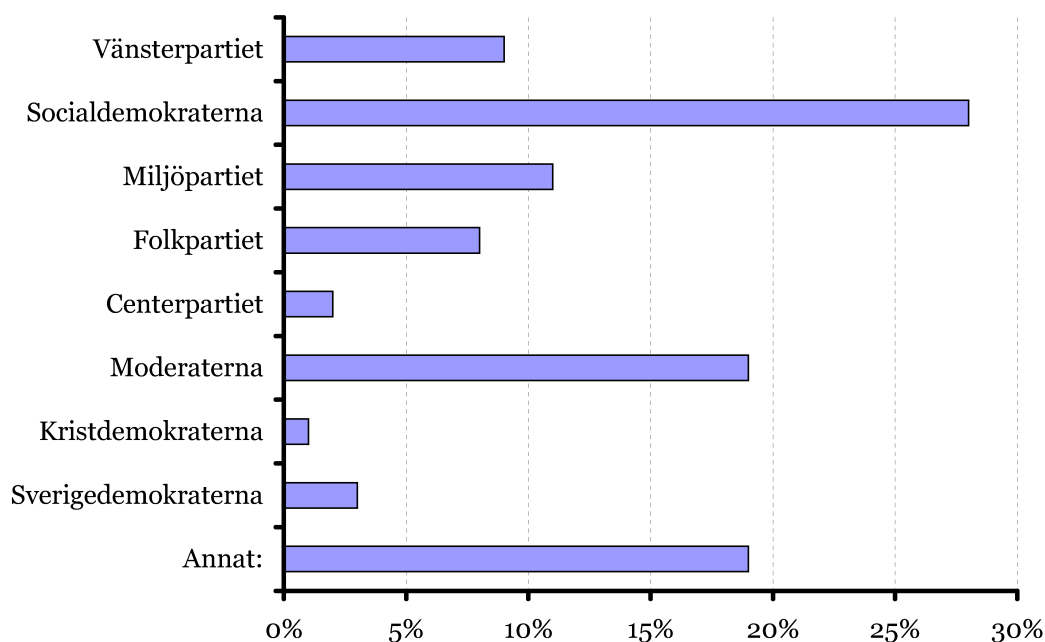
56 procent av ungdomarna mellan 18-25 år anser inte att regeringens politik har underlättat för ungdomar att få ett eget boende (se diagram 4). Detta kan jämföras med de 11 procent som anser att regeringen har fört en bostadspolitik som underlättat boendesituationen för ungdomar.

Diagram 4: Tycker du att regeringen har fört en bostadspolitik som har underlättat för ungdomar att få eget boende?

På frågan vilket parti som de tycker/tror skulle föra den bästa bostadspolitiken får Socialdemokraterna som största parti 28 procent följt av Moderaterna på 19 procent (se diagram 5). En jämförelse mellan blocken visar att de Rödgröna får 48 procent medan Alliansen endast får 30 procent.

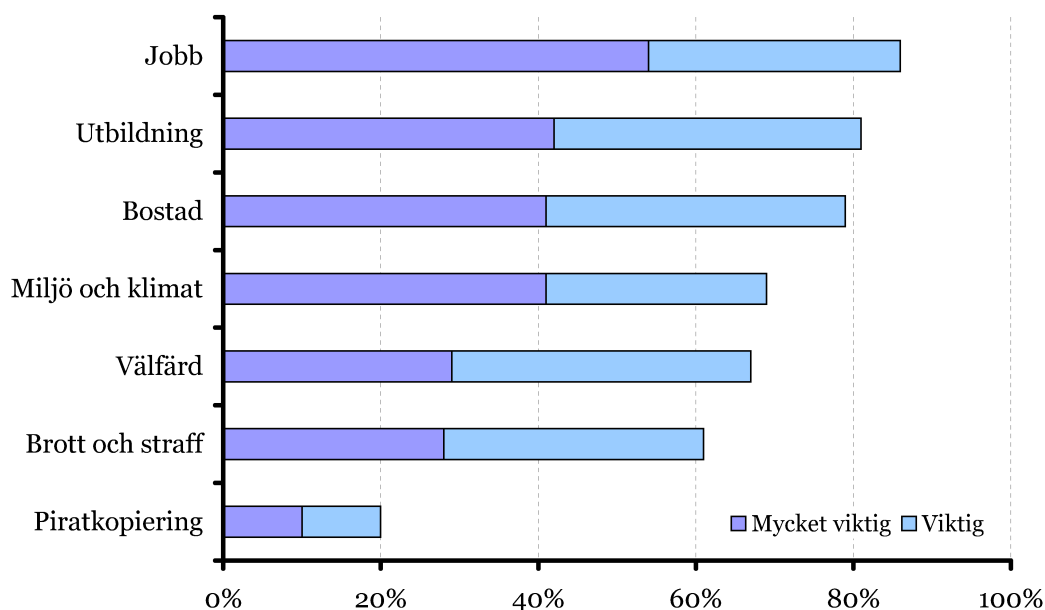
Diagram 5: Vilket parti tycker/tror du skulle föra den bästa bostadspolitiken?

Bostad en viktig fråga

Bostad tillsammans med jobb och utbildning är de viktigaste frågorna för ungdomar inför valet 2010 (se diagram 6). 86 procent av ungdomarna i undersökningen tycker att frågan kring jobb är mycket viktig eller viktig inför valet 2010. Motsvarande siffror för utbildning och bostad är 81 procent respektive 79 procent.

Diagram 6: Hur viktig är följande frågor för dig inför valet 2010?

Piratkopiering som fick ett stort genomslag i den debatten inför valet till EU-parlamentet anses endast vara mycket viktig eller viktig av 20 procent av ungdomarna i undersökningen.

inte bo hos kompisar och hos mina syskon under hela mitt liv, det har jag ju gjort sedan januari 2005 och det gör jag fortfarande. **För att jag inte vet hur länge jag får bo kvar, och var jag ska bo sen.** Jag ser ingen lösning på hur en osäker bostadsmarknad kan ge mig den säkerhet som en hyresvärd kräver. Allt mer reglerande verksamhet är borttagen (allmännyttigt hyreskontrakt är inte lätt och lån för att köpa lika så. Brist på lägenheter. Vi ska ha barn i november och behöver en lägenhet. **Idag bor vi i en studentetta och har bara 4 år i bostadskön, så vi kommer inte att kunna välja** så som vi villja med tanke på barnet, förskola, skola och närmiljö. **Dyra hyror** och svårare att hitta bra områden för barnen när de ska gå till skola, **förskola och trygghet.** För att det är svårt att få hyreskontrakt i Stockholm och dyrt att köpa bostadsrätt. För att ta en hyreslägenhet pga. bostadsbristen i Stockholm. Att behöva flytta ofta. För att det inte finns något boende att flytta till om jag vill flytta hemifrån så snart som möjligt. **Lång bostadskö, svårt att få lägenheter.** Skulle jag bli av med mitt jobb skulle jag inte kunna betala hyran och därmed åka ut på gatan, **alla har inte föräldrar/släktingar/bekanta som kan hjälpa till med boende eller pengar till hyra** i sådana situationer. Man känner sig hjälplös och livrädd helt enkelt. För att det är otryggt att få **förstahandskontrakt i Stockholm.** **Vi kommer vilja flytta till något större om några år** och då kommer det att vara svårt att inte räkna till detta. Jag har inga besparingar så köpa kommer bli svårt... Jag är rädd för att inte ha ett bra inkomst(er) om ifall hyresvärderna vill ha tillbaka lägenheten i framtiden. För att det byggs bara bostadsrätter och inte hyresrätter, vilket gör det svårare att hitta en lägenhet när man studerar och är mamma. Jag har ingenstans att bo om min sambo och jag skulle vilja flytta. **Utbud av hyreslägenheter blir färre vilket** gör att flera bostadssökande måste konkurrera med varandra. Att jag inte kommer att få någon lägenhet och kommer att få bo kvar med föräldrarna väldigt länge. För kontraktet går ut i jul och jag vill **svårt att få lägenhet i Stockholm** utan fast inkomst. **Byggs för lite i Stockholm,** och alla bönder flyttar hit. Att bli arbetslös med ett dyrt hyreskontrakt och bli arbetslös. Bostadspriserna och hyrorna i kombination med bistra utsikter på arbetsmarknaden gör att jag föreställer mig ett liv som andrahandsboende. **Håller på att leta andrahandslägenhet** just nu i Stockholm för att jag inte har inga alls med rimlig månadshyra. Bostadsbristen i Stockholmsområdet. Om jag inte får ett jobb p.g.a. min sjukdom kommer jag inte ha råd att betala hyran. **För att hyrorna stiger,** många lägenheter blir ombildade till bostadsrätter. För att det är svårt att ha råd att betala hyra. Jag känner mig osäker på ifall jag någonsin kommer ha råd att skaffa eget, tvivlar på att jag kommer få ett fast jobb trots att jag snart har en magisterexamen. Brist på hyresrätter. Hur jag någonsin kommer att kunna **flytta från föräldrarna.** Det är så jävla dyrt. För att jag inte har speciellt lång kötid i Stockholms stads bostadskö, om jag inte har råd att köpa en lägenhet. Då blir det svårt, om man inte vill bo i någons hall för 5000 spänn. Oroar mig att jag inte kommer få något framtida boende utan bli kvar här hemma. **Är arbetslös och gravid.** För att jag vet inte hur jag ska få tag på någon lägenhet som jag kan bo. Svårt att få ett förstahandskontrakt. Det verkar omöjligt att få en hyresrätt om man inte har stått i kö sedan länge man får bo kvar. När tiden har gått ut var ska jag då bo? För att boendesituationen för oss unga alltid är svår.

Fackliga
Samhällsbyggarna

Byggnads • Elektrikerna • Fastighets • Målarna • GS • SEKO • Transport